

Sociologický ústav Akademie věd České republiky
Tým pro výzkum stratifikace a společenských nerovností
a
studenti 2. ročníku sociologie FSV UK

Jiřská 1, 110 00 Praha 1
telefon 24 22 09 79/linka 253

Rodina 1994

Dotazník pro ty, co šli po základní škole do učení

Milí přátelé,

jsme studenti sociologie a dostali jsme možnost pokračovat ve výzkumu, který zahájil Sociologický ústav AV ČR v roce 1988. Tehdy jste ve škole vyplňovali rozsáhlý dotazník a psychologický test. Potom tazatelé navštívili Vaši rodinu a vyzpovídali Vaše rodiče. V roce 1992 se pracovníci ústavu znovu obrátili na Vaše rodiče, aby zjistili, co všechno se u Vás změnilo v souvislosti se změnami v celé společnosti. Nyní se obracíme na Vás, abychom se dozvěděli, co se událo ve Vašem životě po tom, co jste opustili základní školu. Zajímá nás, jaké máte představy o své budoucnosti a jaké máte názory na společnost i na obecnější otázky.

I když účast ve výzkumu je dobrovolná, prosíme Vás, abyste nám odpověděli na naše otázky a vyplnili náš dotazník. Vaše odpovědi umožní zakončit několikaleté úsilí sociologů zmapovat vstup mladých lidí do života. Dotazník odešlete v přiložené obálce na adresu Sociologického ústavu.

Údaje z dotazníků jsou důvěrného charakteru a budou zpracovávány pouze hromadně na počítačích Sociologického ústavu AV ČR. Pracovníci výzkumného týmu jsou vázáni profesní etikou neposkytnout nikomu individuální jmenovitá data. Pokud budete mít jakékoli pochybnosti o serióznosti tohoto výzkumu, zavolejte na výše uvedené telefonní číslo.

Kódér

Děrovač

Respondent

Dotazník vyplňujete tak, že v každé otázce zakroužkujete číslo odpovídající odpovědi. V otázkách, kde nejsou předepsané odpovědi, čitelně vypíšete Vaši odpověď na předepsané řádky nebo do příslušného okénka.
Do dvojitých okének nepišete nic.

1. Jaké učiliště, případně školu jste ukončil(a)?

Střední odborné učiliště	1
Střední odbornou školu	2
Gymnázium	3

vypíšete obor.....

--	--	--	--	--

2. Kam jste nastoupil(a) do 1. zaměstnání?

vypíšete obor, zaměstnavatele.....

--	--	--	--	--

3. Jak jste toto místo získal(a)?

S pomocí rodičů, příbuzných	1
Z inzerátu, reklamy	2
Od kamarádů, známých a přátel	3
Dříve jsem tam pracoval(a)	4
Byl jsem k firmě, závodu nebo organizaci smluvně vázán(a)	5
Sám(a) podnikám	6
Řekli mi o něm ve škole, učilišti (výchovný poradce)	7
Nabídlí mi ho na pracovním úřadu	8

4. Změnil(a) jste od té doby své zaměstnání?

Ano	1
Ne	2

5. Jestliže ano, kolikrát?

--	--

5. Byl(a) jste nějakou dobu nezaměstnaný(á)?

Ano, jsem v současnosti nezaměstnaný	1
Ano, byl jsem nějakou dobu nezaměstnaný	2
Ne, nikdy jsem nebyl nezaměstnaný	3

6. Kolik měsíců jste nebo byl(a) jste nezaměstnaný(á)?

--	--

7. Co v současné době děláte?

vypíšete .....

--	--	--	--	--

8. Máte nyní takové zaměstnání, které byste chtěl(a) dělat většinu svého života?

Rozhodně ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Rozhodně ne	4
Nevím	5
Nepracuji	6

9. Máte obavy z toho, že v případě potřeby neseženete místo?

Ano	1
Ne, rodiče mi pomůžou	2
Ne, práci seženu, ať už budu dělat cokoliv	3
Ne, vůbec se nebojím toho, že bych nenašel (nenašla) práci ve svém oboru	4
Nepřemýšlím o tom, je mi to jedno	5

10. Jaký je Váš hrubý měsíční příjem?

--	--	--	--	--

11. Jaký plat při Vaší kvalifikaci a dosaženém vzdělání byste považoval(a) za přiměřený?

--	--	--	--	--

Následující otázka se týká pouze mužů.

12. Jaký druh vojenské služby jste vykonal?

Řádnou vojenskou službu	1
Náhradní civilní službu	2
Vojenské povinnosti jsem byl zproštěn ze zdravotních důvodů	3
Doposud jsem nebyl povolán	4

Následující otázky jsou opět pro všechny.

13. Představte si, že by se věci vrátily o pár let zpět a Vy byste dnes končil(a) osmou třídu a uvažoval(a) co dál. Co byste zvolil(a)?

Pracovní poměr	1
Vlastní podnikání	2
Odborné učiliště bez maturity	3
Odborné učiliště s maturitou	4
Střední odbornou školu s maturitou	5
Gymnázium	6

14. A kdyby Vám někdo radil jít do učiliště, které jste zakončil, a Vy byste už měl(a) tu zkušenost, kterou teď máte, přihlásil(a) byste se na toto učiliště?

Rozhodně ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Rozhodně ne	4

Názory na úspěch

15. Co podle Vás znamená, když se řekne "úspěšný člověk"?

Pokyn: Zakroužkujte v každém řádku jednu z následujících odpovědí!

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

1. Slavný	1	2	3	4
2. Vzdělaný	1	2	3	4
3. Bohatý	1	2	3	4
4. Schopný	1	2	3	4
5. Pracovitý	1	2	3	4
6. Přizpůsobivý	1	2	3	4
7. Oblíbený	1	2	3	4

16. Pokuste se z vlastností uvedených v předchozí otázce vybrat tři, které nejvíce patří k úspěšnému člověku, a seřaďte je podle toho, jak dobře jej vystihují.

Do okének запиšte číslce u příslušných charakteristik!

1. místo	____
2. místo	____
3. místo	____

17. A co by měl podle Vás člověk dělat, aby byl úspěšný?

Pokyn: Zakroužkujte v každém řádku jednu z následujících odpovědí!

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

1. S každým dobře vyjít	1	2	3	4
2. Něco umět lépe než ostatní	1	2	3	4
3. Vědět kde a jak získat dost peněz	1	2	3	4
4. Mít správné kamarády a známé	1	2	3	4
5. Dosáhnout co nejvyššího vzdělání	1	2	3	4
6. Hodně a dobře pracovat	1	2	3	4
7. Zapojit se do politiky	1	2	3	4

18. Opět se pokuste z možností uvedených v předchozí otázce vybrat tři, které podle Vašeho názoru nejvíce přispívají k tomu, aby se člověk stal úspěšným, a seřaďte je podle jejich významu.

Do okének запиšte číslce u příslušných charakteristik!

1. místo	____
2. místo	____
3. místo	____

19. Je podle Vašeho názoru někdo z Vašich rodičů opravdu úspěšný?

= D

Myslím, že ne	1
Myslím, že otec je úspěšný	2
Myslím, že matka je úspěšná	3
Myslím, že oba jsou úspěšní lidé	4
Nevím	5

20. Chtěl(a) byste být v životě úspěšný(a)?

= D

Určitě ano	1
Asi ano	2
Asi ne	3
Nevím	4
Nepřemýšlel(a) jsem o tom	5

21. Jak souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími tvrzeními?

Pokyn: Zakroužkujte v každém řádku jednu z následujících odpovědí!

= D

Silně souhlasím	1
Souhlasím	2
Nesouhlasím	3
Silně nesouhlasím	4
Nevím	5

a. Mám o sobě dobré mínění	1	2	3	4	5
b. Štěstí je mnohem důležitější než usilovat o úspěch	1	2	3	4	5
c. Nejsem o nic horší než ostatní	1	2	3	4	5
e. Jsem schopný(á) jako většina ostatních	1	2	3	4	5
f. Pokaždé, když se pokusím prosadit se, něco nebo někdo mě zabrzdí	1	2	3	4	5
g. Dělat si nějaké plány činí člověka jen nešťastným, protože plány se málokdy podaří uskutečnit	1	2	3	4	5
h. Lidé, kteří přijímají život takový jaký je, jsou šťastnější než lidé, kteří se poukoušejí věci měnit	1	2	3	4	5
i. Vcelku jsem se sebou spokojen(a)	1	2	3	4	5

Sociální rovnost a spravedlnost, životní hodnoty

22. Považujete naši současnou společnost za spravedlivou?

= C = D = E

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

23. Myslíte si, že nerovnosti mezi lidmi jsou nyní u nás velké, nebo malé?

= D Mírně u Rostě H L

Velmi velké	1
Spíše velké	2
Spíše malé	3
Velmi malé	4

V současné době se diskutuje hodně o tom, co je spravedlivé a nespravedlivé, jaká by měla a chtěla být naše společnost. Rádi bychom věděli, jak se na problém spravedlnosti díváte Vy. Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

Zcela souhlasím	1
Spíše souhlasím	2
Ani souhlas, ani nesouhlas	3
Spíše nesouhlasím	4
Zcela nesouhlasím	5

24. Nejspravedlivější způsob rozdělování majetku a příjmu je dát všem stejně.

= C = D = E

1 2 3 4 5

25. Je správné, že někteří lidé mají více peněz a majetku, ale jen v případě, když všichni mají stejné příležitosti.

= C = D

1 2 3 4 5

26. Lidé mají právo si ponechat to, co si vydělají, i když to znamená, že někteří budou bohatší než jiní.

= C

1 2 3 4 5

27. Lidé, kteří těžce manuálně pracují, si zaslouží vydělávat více než ti ostatní.

= C D E

1 2 3 4 5

28. Je velmi důležité, aby lidé dostali, co potřebují, i když to znamená odebrat peníze těm, kteří vydělávají více než potřebují.

F L = C

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

29. To, že někteří lidé mají větší nadání a schopnosti než jiní, je jenom náhoda, takže si nezaslouží vydělávat více peněz.

= D

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

30. Za jak důležité považujete následující věci?

Velmi důležité	1
Spíše důležité	2
Spíše nedůležité	3
Zcela nedůležité	4

a. Mít hodně dětí (více než tři)	1	2	3	4
b. Dělat si, co se mi zlíbí	1	2	3	4
c. Starat se o rodiče, až budou staří	1	2	3	4
d. Chodit vždy perfektně oblečen	1	2	3	4
e. Být nezávislý na rodičích (finančně)	1	2	3	4
f. Dobře vychovat své děti	1	2	3	4
g. Pomáhat cizím lidem, když jsou v tísní	1	2	3	4
h. Být oblíbený ve společnosti	1	2	3	4
i. Věřit v Boha	1	2	3	4
j. Mít bohatý citový život	1	2	3	4
k. Mít co největší majetek	1	2	3	4
l. Získat kvalitní vzdělání a kvalifikaci	1	2	3	4
m. Žít skromně a šetrně	1	2	3	4
n. Mít možnost soukromě podnikat	1	2	3	4
o. Mít mnoho přátel a známých	1	2	3	4
p. Mít možnost zasahovat do veřejných záležitostí	1	2	3	4
r. Mít vysoký příjem	1	2	3	4

31. Mohl(a) byste říci, podle svých životních zkušeností, že většině lidí je možno důvěřovat, nebo že člověk musí být ve styku s ostatními velmi opatrný?

Většině lidí se dá důvěřovat	1
Člověk musí být ve styku s ostatními velmi opatrný	2

Nyní se Vás budeme ptát na Vaše dětství a dospívání.
Kdybyste si to či ono již nepamatovali, nic nezaškrťujte.

velmi často	1
docela často	2
občas	3
málokdy	4
nikdy nebo téměř nikdy	5

32. Když jste ještě nechodil(a) do školy, četli Vám rodiče před spaním pohádky?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

33. Jestliže jste na základní škole měl(a) nějaké koníčky (třeba sbírání známek), povídali si Vaši rodiče s Vámi o nich?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

34. Byli tenkrát rodiče ochotni s Vámi probírat Vaše osobní problémy?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

35. Pokud ano, vítal(a) jste takovou ochotu, nebo Vám byla spíše nepříjemná.

Vítal(a)	1
Byla nepříjemná	2
Jak kdy	3

36. Používali na Vás Vaši rodiče tělesné tresty?

velmi často	1
docela často	2
občas	3
zřídka	4
nikdy	5

a. V předškolním věku	1	2	3	4	5
b. Na základní škole	1	2	3	4	5
c. Na učilišti	1	2	3	4	5

37. Chodili jste se svými rodiči?

a. Do kina?	1	2	3	4	5
b. Do ZOO?	1	2	3	4	5
c. Na zmrzlinu, do cukrárny apod.?	1	2	3	4	5
d. Do cirkusu	1	2	3	4	5
e. Na výlety	1	2	3	4	5
f. Do divadla	1	2	3	4	5
g. Sportovat	1	2	3	4	5

38. Když jste byl(a) na základní škole, stávalo se, že by se rodiče před Vámi hádali?

Ano 1
Ne 2

39. Kolik máte sourozenců?

40. Kolikáté dítě v rodině jste? (Zapište číslicí.)

41. Jak jste celkově spokojen(a) s rodinou v níž jste vyrůstal(a)?

Nespokojen					Spokojen				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Rodinný život

42. Jste ženatý, vdaná?

Ano 1
Ne 2

43. Jestliže ano, v kterém roce jste se ženil/vdávala?

44. Kolik máte dětí?

45. Jaký věk je podle Vašeho názoru nejvhodnější pro sňatek?

u dívky: u chlapce:

46. Jaký věk ženy je podle Vašeho názoru nejvhodnější pro narození prvního dítěte?

47. Jaký je podle Vašeho názoru nejvhodnější počet dětí v rodině?

48. Řekněte nám, prosím, do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

Zcela souhlasím	1
Spíše souhlasím	2
Ani souhlas, ani nesouhlas	3
Spíše nesouhlasím	4
Zcela nesouhlasím	5

a. Muž si s výchovou dětí dokáže poradit právě tak dobře jako žena	1	2	3	4	5
b. Ženy do politiky nepatří.	1	2	3	4	5
c. Muž, který vykonává domácí práce {vaření, mytí nádobí, atd.}, je směšný	1	2	3	4	5
d. Ženy by neměly zastávat vysoké funkce, protože k tomu nemají předpoklady	1	2	3	4	5
e. Každá žena má právo se rozhodnout pro potrat	1	2	3	4	5
f. Muži a ženy by se měli stejným dílem starat o domácí práce a o děti	1	2	3	4	5
g. V dnešní době vdaná žena musí pracovat, protože pouze s manžellovým platem rodina nevyjde	1	2	3	4	5
h. Pracující matka může svému dítěti poskytnout stejnou péči a lásku jako matka, která není zaměstnaná	1	2	3	4	5
i. Muži mají mít nárok na větší výdělek než ženy, protože musí živit rodinu	1	2	3	4	5
j. Žena, která kouří, je méně přitažlivá než nekuřačka	1	2	3	4	5
k. Rodina často trpí tím, že muži věnují příliš času svému zaměstnání	1	2	3	4	5

49. Až budete vychovávat své vlastní děti, za jak důležité byste považoval(a) následující věci:

Pokyn: Zakroužkujte v každém řádku jednu z následujících odpovědí!

Velmi důležité	1
Spíše důležité	2
Spíše nedůležité	3
Žcela nedůležité	4

a. Aby se uměly dobře chovat	1	2	3	4
b. Aby hodně usilovaly o úspěch a vyniknutí	1	2	3	4
c. Aby byly čestné	1	2	3	4
d. Aby byly upravené a čisté	1	2	3	4
e. Aby si dokázaly vždy udělat správný úsudek	1	2	3	4
f. Aby se uměly ovládat	1	2	3	4
g. Aby se chovaly jako "správní chlapci" ("správné dívky")	1	2	3	4
h. Aby vycházely dobře s ostatními dětmi	1	2	3	4
i. Aby byly poslušné	1	2	3	4
j. Aby byly zodpovědné	1	2	3	4
k. Aby byly ohleduplné k ostatním	1	2	3	4
l. Aby se zajímaly o to, jak se věci mají a proč	1	2	3	4
m. Aby byly dobrými studenty	1	2	3	4

Životní styl

50. V kolik hodin obvykle vstáváte ?

A. ve všední den: .....

B. o víkendu: .....

51. V kolik hodin obvykle jdete spát ?

A. ve všední den: .....

B. o víkendu: .....

52. Spíte někdy i během dne (např. po obědě) ?

Ano 1
Ne 2

53. Kde obvykle ve všední den jíte:

Doma	1
V závodní nebo školní jídelně	2
Něco si koupím v obchodě a sním později	3
V bufetu	4
V restauraci	5
V hospodě	6
Nosím si s sebou jídlo z domova	7
Toto jídlo vynechávám	8
Jím jinde	9

a. Snídani	1	2	3	4	5	6	7	8	9
b. Oběd	1	2	3	4	5	6	7	8	9
c. Večeři	1	2	3	4	5	6	7	8	9
d. Svačinu	1	2	3	4	5	6	7	8	9

54. Jíte zpravidla každý den ve stejnou dobu nebo jíte nepravidelně, podle toho, kdy máte chuť nebo čas ?

Jím zpravidla každý den ve stejnou dobu. 1
Jím nepravidelně, podle toho, kdy mám chuť nebo čas. 2

55. Kouříte ?

Ne a nikdy jsem nekouřil 1
Ne, ale dříve jsem kouřil 2
Ano, občas si zapálím 3
Ano, kouřím pravidelně 4

56. Pokud kouříte pravidelně, kolik cigaret denně obvykle vykouříte?

--	--

57. Chtěl(a) byste s kouřením přestat ?

Ano 1 Proč ? .....

.....

Ne 2 Proč ? .....

.....

58. Kolik hodin denně obvykle sledujete televizi ?

a. Ve všední den: .....

b. O víkendu: .....

59. Který je Váš nejoblíbenější televizní pořad ?

.....

60. Rádi bychom se dozvěděli něco málo o tom, jakým způsobem trávíte svůj volný čas, a o co se zajímáte. Jak často se věnujete následujícím činnostem ve svém volném (nepracovním) čase?

Více než dvě hodiny denně	1
Denně, ale méně než 2 hodiny	2
Několikrát týdně	3
Jednou týdně	4
Méně	5
Vůbec	6

a. Sport	1	2	3	4	5	6
b. Domácí práce	1	2	3	4	5	6
c. Video	1	2	3	4	5	6
d. Hospoda	1	2	3	4	5	6
e. Četba knih	1	2	3	4	5	6

Několikrát týdně	1
Jednou týdně	2
Jednou za čtrnáct dní	3
Jednou za měsíc	4
Méně	5
Vůbec	6

f. Koncert (pop/rock)	1	2	3	4	5	6
g. Disco	1	2	3	4	5	6
h. Kino	1	2	3	4	5	6
i. Zábava	1	2	3	4	5	6

61. Rádi bychom získali podrobnější představu o některých těchto činnostech.

a. Kterými sporty se nejčastěji zabýváte?

.....

b. Kterými domácími pracemi se nejčastěji zabýváte?

.....

62. Co ve svém volném čase děláte nejraději?

.....

63. Máte nějaký druh hudby, který vás zajímá víc než ostatní muzika? Prosím vypište.

.....

64. Trávíte svůj volný čas?

Převážně sám	1
Většinou s přáteli	2
S rodiči	3
Se svými sourozenci	4
S vlastní rodinou	5
Se svým partnerem	6

Jinak: .....

65. Myslíte si, že svůj volný čas trávíte :

Spíše pasivně	1
Něco mezi	2
Spíše aktivně	3

66. V politice se často používají pojmy "levice" a "právice". Když vezmete v úvahu své politické názory, kam byste se na škále levice-právice zařadil(a)?

Pokyn: Označte křížkem svoji pozici v příslušném políčku škály!

Levice

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Právice

67. Která strana nebo hnutí je Vám sympatické?

Vypište.....

--	--

68. Který je Váš nejoblíbenější současný český politik?

Vypište.....

--	--

69. Volil(a) jste v listopadových komunálních volbách?

Ano	1
Ne	2

70. Pokud jste nevolil(a), proč?

.....

71. Věříte v Boha?

Ano	1
Ne	2
Nevím	3

72. Zúčastňujete se někdy bohoslužeb?

Ano, římsko-katolické církve	1
Ano, jiné křesťanské církve	2
Ano, jiného náboženství	3
Ne, nezúčastňuji se	4

Děkujeme Vám za Vaši ochotu a snahu odpovědět na všechny otázky. Vyplněný dotazník vložte do příložené obálky s adresou Sociologického ústavu a co nejdříve, pokud možno hned zítra, odešlete.

Připomínky k dotazníku, další názory, postřehy: